

HØJESTERETS DOM

afsagt fredag den 16. august 2019

Sag 36/2019

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Tyge Trier, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Glostrup den 11. juli 2018 og af Østre Landsrets 24. afdeling den 13. november 2018.

Procesbevillingsnævnet har den 29. marts 2019 meddelt T begrænset tilladelse til anke til Højesteret, således at tilladelsen alene omfatter spørgsmålet om opholdsforbuddet.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Marianne Højgaard Pedersen, Vibeke Rønne, Henrik Waaben, Jan Schans Christensen og Kristian Korfits Nielsen.

Påstande

Dommen er anket af T, der har nedlagt følgende påstande:

Principal:

- 1) Frifindelse for opholdsforbud.

Subsidiært i følgende rækkefølge:

- 2) Opholdsforbuddet begrænses til et område omkring Brøndbytoften 11, 2605 Brøndbyvester, afgrænset af Brøndbytoften og Vestre Gade.

- 3) Opholdsforbuddet begrænses til et område omkring Brøndbyøster Torv 37, 2605 Brøndbyvester, afgrænset af Brøndbyøster Torv, Gillesager, Bredager og Brøndbyøster Boulevard, samt et område omkring Brøndbytoften 11, 2605 Brøndbyvester, afgrænset af Brøndbytoften og Vestre Gade.
- 4) Opholdsforbuddet begrænses til et område omkring Brøndbyøster Torv 37, 2605 Brøndbyvester, afgrænset af Brøndbyøster Torv, Gillesager, Bredager og Brøndbyøster Boulevard, samt et område omkring Brøndbytoften 11, 2605 Brøndbyvester, afgrænset af Brøndbytoften og Vestre Gade, og at opholdsforbuddet meddeles for færre end 10 adresser udenfor Storkøbenhavn.
- 5) Opholdsforbuddet fastsat i landsrettens dom indskrænkes til et mindre område i Brøndbyøster, alternativt at der sker stadfæstelse af landsrettens dom, og at opholdsforbuddet meddeles for færre end 10 adresser udenfor Storkøbenhavn.
- 6) Frifindelse for anklagemyndighedens påstand om udvidelse af opholdsforbudszonen, alternativt mindst muligt område og kortest mulig periode.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse, således at opholdsforbuddet udvides til at omfatte hele Brøndby Kommune, og således at opholdsforbuddet gælder for en længere periode end fastsat ved landsrettens dom.

Anklagemyndigheden har endvidere påstået opholdsforbuddet på adressen Havrevej 5, 8920 Randers NV, erstattet af et forbud på adressen Bogensevej 6, 8940 Randers SV, og opholdsforbuddet på adressen Østerstræde 4, 4300 Holbæk, erstattet af et forbud på adressen Labæk 32, 1., lejlighed F, 4300 Holbæk. Herudover har anklagemyndigheden præciseret, at den opholdsforbudszone i Brøndby Kommune og Rødovre Kommune, som landsretten har fastlagt, tillige afgrænses af Tårnvej, idet Roskildevej og Avedøre Havnevej forbindes af Tårnvej.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om, at opholdsforbuddet i Hvidovre Kommune og Københavns Kommune udgår.

Anbringender

T har anført navnlig, at der ikke er grundlag for at idømme ham opholdsforbud efter straffelovens § 79 a.

§ 79 a bør fortolkes restriktivt og indskrænkende, da den indebærer en undtagelse til de almindelige principper om frihed til at bevæge sig og opholde sig på territoriet. Opholdsforbud bliver de facto en særlig straf eller sanktion i forhold til den egentlige sanktion, og der må kræves helt særlige grunde og et sikkert grundlag for at anvende bestemmelsen i det konkrete tilfælde. Kernen for § 79 a er koblingen til straffelovens § 81 a om forhøjet straf, når kriminaliteten begås som led i en bandekonflikt. Dette er der ikke tale om i denne sag.

Ved lovovertrædelser, som er omfattet af § 79 a, stk. 1, 2. pkt., vil det bero på en konkret afvejning, om der skal idømmes opholdsforbud. Anvendelsen af opholdsforbud er i disse tilfælde således fakultativ. Der bør ske frifindelse for opholdsforbud, allerede fordi han ikke udgør en konkret fare for den offentlige sikkerhed.

Det er ikke korrekt, når det i landsrettens dom anføres, at anholdelsen af ham skete på en parkeringsplads i nærheden af Mexigangs klubhus, og det bestrides, at besiddelsen af pistolen havde relation til hans tilknytning til Bandidos. Det var en personlig bekendt igennem en år-række, som bad ham om hjælp, og den bekendte har ingen forbindelse – hverken direkte eller indirekte – til Bandidos, ligesom den helt kortvarige besiddelse af pistolen intet har med klubben at gøre. Det er endvidere ikke dokumenteret, at Café Sixpence, der ligger på Brøndbyøster Torv, har karakter af et klubhus for Bandidos. Caféen er en almindelig restauration med sædvanlig adgang og benyttelse for offentligheden, hvorfor der ikke er grundlag for at idømme ham et opholdsforbud vedrørende denne lokation, jf. § 79 a, stk. 2. Der er i øvrigt ikke nogen kobling mellem ham og caféen.

Det vil indebære en overtrædelse af artikel 2 i 4. Tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), hvis der sker stadfæstelse af landsrettens dom og så meget desto mere, hvis anklagemyndigheden gives medhold i, at opholdsforbuddet skal omfatte hele Brøndby Kommune. Efter praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol påhviler det de nationale domstole at foretage en prøvelse af, om der i det konkrete tilfælde ud fra samtlige faktiske forhold er grundlag for at gribe ind i retten til bevægelses- og opholds-

frihed. Anklagemyndigheden har ikke løftet bevisbyrden for, at betingelserne i artikel 2, stk. 3, for at gribe ind i hans ret til bevægelsesfrihed efter artikel 2, stk. 1, er opfyldt. Han har ikke haft en kriminel tilværelse i tilknytning til Bandidos, og han har, bortset fra en mindre sag, hvor han blev straffet med betinget fængsel i 40 dage, ingen forstraffe. Han har levet en helt almindelig tilværelse igennem en årrække med uddannelse og forskellige jobs. Det vil af samme grund også være i strid med artikel 12 om bevægelses- og opholdsfrihed i FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder, hvis han idømmes opholdsforbud.

En almindelig anvendelse af EMRK artikel 11 om ret til forenings- og forsamlingsfrihed og artikel 8 om ret til privatliv og familieliv og principperne i disse bestemmelser, herunder proportionalitetsprincippet, understøtter, at der skal ske frifindelse for opholdsforbud. Bandidos er en lovlig forening, og der foreligger særlige hensyn til, at han kan færdes med samleveren og sønnen i Brøndbyøster med institutioner, legeaftaler og almindelige aktiviteter. Han har fast bopælsadresse få hundrede meter fra opholdsforbudszonen i Brøndbyøster. Han er murer, og det er særligt tyngende, at han som følge af opholdsforbuddet forhindres i erhvervsudøvelse i et større område tæt på sin bopæl.

EMRK artikel 13 om adgang til effektive retsmidler understøtter også, at der skal ske frifindelse for opholdsforbud.

Hvis Højesteret måtte finde, at der kan idømmes et opholdsforbud vedrørende Brøndbyøster, bør forbuddet begrænses til et mindre areal end fastsat af landsretten, og henset til sagens omstændigheder bør forbuddet alene gælde i en kortvarig periode, f.eks. 12 måneder.

Hvis Højesteret måtte finde, at der er grundlag for at idømme opholdsforbud vedrørende de øvrige klublokaler tilhørende Bandidos, som landsretten har forbudt ham at opholde sig i, vil der ikke kunne ske ændring af de anførte adresser i Randers og Holbæk, idet to-instansprincippet i så fald vil blive tilsidesat.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at betingelserne i straffelovens § 79 a for at idømme T opholdsforbud er opfyldt. Han er dømt for bl.a. overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 3, jf. stk. 1, nr. 1, og denne lovovertrædelse ville i sig selv have medført en fængselsstraf på mere end 3 måneder. Landsretten har fundet det bevist, at han har tilknytning til Bandidos, og

har lagt til grund, at gruppen tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet. Landsretten har desuden fundet det bevist, at lovovertrædelsen havde relation til hans tilknytning til Bandidos.

Opholdsforbuddet bør omfatte hele Brøndby Kommune og ikke kun det afgrænsede område i kommunen, som er fastlagt ved landsrettens dom. Det klare udgangspunkt efter § 79 a, stk. 2, er, at et opholdsforbud skal omfatte den kommune, hvor lovovertrædelsen er begået, og at et geografisk bredt fastlagt forbud som udgangspunkt vil være forholdsmæssigt, medmindre der er tale om mindre alvorlig kriminalitet. T har besiddet pistolen ud for Mexigangs klublokale, som er beliggende i Brøndby Kommune. Både karakteren og grovheden af hans kriminalitet, herunder særligt det forhold, at besiddelsen af pistolen skete på offentligt tilgængeligt sted, tilsiger, at forbuddet udstrækkes til hele kommunen. Et opholdsforbud i hele Brøndby Kommune vil mest effektivt forhindre, at han genoptager sine kriminelle aktiviteter. Den afdeling af Bandidos (Bandidos MC Copenhagen), som han vurderes at tilhøre, benytter Mexigangs klublokale til mødeaktiviteter. Café Sixpence, som vurderes at være mødested for både Bandidos MC Copenhagen og Mexigang, er også beliggende i Brøndby Kommune. En samlet vurdering af disse forhold taler for – også når henses til at T sammen med sin samlever og søn bor tæt på grænsen til Brøndby Kommune – at han idømmes et opholdsforbud omfattende hele Brøndby Kommune. Et sådant forbud vil ikke udgøre et uproportionalt indgreb i hans bevægelsesfrihed.

Hvis Højesteret ikke finder grundlag for at udstrække opholdsforbuddet til hele Brøndby Kommune, bør forbuddet fastlægges som sket ved landsrettens dom, dog således at området tillige afgrænses af Tårnvej, idet det fremgår af kort over Brøndby Kommune, at Roskildevej og Avedøre Havnevej forbindes af Tårnvej.

For at idømme opholdsforbud vedrørende øvrige klublokaler tilhørende Bandidos taler, at dette mest effektivt vil forhindre, at T genoptager sine kriminelle aktiviteter med tilknytning til Bandidos. Det vil forhindre, at han ikke blot skifter fra en Bandidos-afdeling til en anden med klublokale et andet sted i landet. Det bemærkes i den forbindelse, at landsretten har lagt til grund, at han har en vis tilknytning til Jylland, hvorfor der også er risiko for, at han vil kunne genoptage sine kriminelle aktiviteter dér. Et opholdsforbud omfattende samtlige øvrige

klubhuse tilhørende Bandidos vil alene udgøre et begrænset indgreb i hans bevægelsesfrihed, da forbuddet omfatter snævert afgrænsede områder.

Der er ikke noget til hinder for, at anklagemyndigheden under anken til Højesteret præciserer sin påstand, således at den omfatter de adresser, der aktuelt er registreret af politiet som tilhørende Bandidos-afdelinger i Danmark. Præciseringen indebærer ikke en fravigelse af toinstansprincippet eller princippet om, at den tiltalte skal have adgang til effektivt at tilrettelægge sit forsvar.

Ts besiddelse af en skarpladt pistol på offentligt tilgængeligt sted, som han er idømt 2 år og 6 måneders fængsel for, bør føre til, at længden af opholdsforbuddet skærpes. Der er i hvert fald ikke grundlag for at fastsætte en kortere periode for opholdsforbuddet.

Idømmelse af opholdsforbud vil ikke være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK).

Ts bevægelses- og opholdsfrihed, jf. artikel 2, stk. 1, i 4. Tillægsprotokol til EMRK, er ikke absolut og kan således begrænses, hvis betingelserne i artikel 2, stk. 3, er opfyldt. Dette er tilfældet i denne sag, hvor opholdsforbuddet er foreskrevet ved lov, og hvor forbuddet forfølger et anerkendelsesværdigt formål, nemlig at sikre, at han ikke efter løsladelse genoptager sin kriminelle tilværelse i tilknytning til Bandidos i de områder, hvor han tidligere har begået kriminalitet, og/eller hvor gruppen holder til. Opholdsforbuddet går endvidere ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at varetage dette hensyn. Forbuddet, der er afgrænset og har en direkte sammenhæng med enten det sted, hvor kriminaliteten er begået, eller den tilknytning, som han og hans kriminalitet har til Bandidos, indskrænker ikke i unødigt omfang hans bevægelses- og opholdsfrihed eller hans mulighed for at opretholde et almindeligt liv. T og hans kæreste og barn er ikke bosiddende i nogen af de forbudte områder, og opholdsforbuddet hindrer ham ikke i at udøve sine erhvervs-mæssige aktiviteter andre steder end i den afgrænsede opholdsforbudszone. Politiet vil i medfør af § 79 a, stk. 3, konkret kunne meddele tilladelse til færden eller ophold i forbudsområdet, hvis det af særlige grunde må anses for beføjet. Samlet set vil idømmelse af opholdsforbud være egnet og proportionalt i forhold til at varetage de anerkendelsesværdige hensyn, som det forfølger. Forbuddet vil på denne baggrund ikke være i strid med artikel 2 i 4. Tillægsprotokol til EMRK eller artikel 12

om bevægelses- og opholdsfrihed i FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder, og det vil heller ikke være i strid med EMRK artikel 8 om ret til privatliv og familieliv.

Opholdsforbuddet vil endvidere ikke stride mod artikel 11 om forenings- og forsamlingsfrihed, idet forbuddet ikke er rettet mod Bandidos som forening eller mod gruppens forsamling som sådan og dens adgang til meningstilkendegivelse. Forbuddet er således ikke til hinder for, at T kan mødes med gruppens øvrige medlemmer mv. andre steder end de områder, som er omfattet af opholdsforbuddet.

Supplerende sagsfremstilling

I notat af 14. juni 2019 fra Københavns Vestegns Politi er anført, at der er sket ændringer af nogle af Bandidos MC's lokaliteter. Det fremgår, at Bandidos MC Copenhagen ikke længere har deres eget klubhus på adressen Kirkegade 8, 2650 Hvidovre, men nu anvender samme klublokaler til sine mødeaktiviteter som Mexigang, der vurderes at være støtteklub for Bandidos MC Copenhagen. Endvidere fremgår, at Bandidos MC Midlands klubhus nu er beliggende på adressen Bogensevej 6, 8940 Randers SV, og ikke længere på adressen Havrevej 5, 8920 Randers NV, og at Bandidos MC Westcitys klubhus nu er beliggende på adressen Labæk 32, 1., lejlighed F, 4300 Holbæk, og ikke længere på adressen Østerstræde 4, 4300 Holbæk.

Af fremlagt lejekontrakt fremgår, at Ts samlever pr. 15. december 2018 har lejet en lejlighed beliggende X-vej, 3. th., 2610 Rødovre.

Der er fremlagt udskrift fra CVR-registeret, hvoraf fremgår, at T ikke er registreret med egen virksomhed. Der er for Højesteret fremkommet oplysninger om hans indkomstforhold i 2016-2018.

Retsgrundlag

Straffelovens § 79 a, som er indført ved lov nr. 1402 af 5. december 2017, indeholder følgende bestemmelser:

”§ 79 a. Den, som idømmes ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af § 81 a, kan ved dommen gives opholdsforbud efter stk. 2. Det samme gælder den, som idømmes ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for over-

trædelse af denne lov, lov om euforiserende stoffer eller lov om våben og eksplosivstoffer, og som har tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, når overtrædelsen har relation til den dømtes tilknytning til gruppen.

Stk. 2. Ved opholdsforbud forstås et forbud mod at færdes og opholde sig i et eller flere nærmere afgrænsede områder, hvor den pågældende lovovertrædelse er begået, eller hvor den gruppe af personer, jf. § 81 a eller stk. 1, 2. pkt., som den domfældte er tilknyttet, opholder sig.

Stk. 3. Politiet kan meddele tilladelse til færdens eller ophold i et område omfattet af et opholdsforbud efter stk. 1, hvis det af særlige grunde må anses for beføjet.

Stk. 4. Opholdsforbud gives på tid fra 1 til 10 år regnet fra endelig dom. Ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter forlænges opholdsforbuddet tilsvarende. *Stk. 5.* Den dømte kan 3 år efter løsladelsen eller udskrivningen forlange, at anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet om opholdsforbuddets opretholdelse for retten. Når særlige omstændigheder taler for det, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker tidligere. § 59, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse. Afgørelsen træffes ved kendelse. Går afgørelsen ud på, at opholdsforbuddet helt eller delvis opretholdes, kan spørgsmålet på ny indbringes for retten, dog tidligst efter 2 års forløb.

Stk. 6. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om tilladelser efter stk. 3, herunder om indgivelse af ansøgning, vilkår for tilladelser og tilbagekaldelse af tilladelser.”

I de almindelige bemærkninger til lovforslaget (Folketingstidende 2017-18, tillæg A, lovforslag nr. L 35, s. 3 ff.) hedder det bl.a.:

”2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Opholdsforbud

...

2.1.3. Den foreslåede ordning

...

2.1.3.3.

...

Den foreslåede § 79 a, stk. 1, 2. pkt., forudsættes for det andet anvendt, hvis der foreligger en enkelt overtrædelse, som opfylder betingelserne, og som samtidig fører til en ubetinget frihedsstraf af mindst 3 måneders varighed.

Vedrører en dom flere lovovertrædelser, hvoraf det ikke er alle, som er omfattet af den foreslåede § 79 a, stk. 1, 2. pkt., skal der foretages en konkret vurdering af, om den overtrædelse, der er omfattet af bestemmelsen, i sig selv ville have medført en ubetinget frihedsstraf af mindst 3 måneders varighed.

Anvendelsen af opholdsforbud efter den foreslåede § 79 a, stk. 1, 2. pkt., forudsætter herudover, at den dømte har tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står

bag omfattende og alvorlig kriminalitet, og at overtrædelsen har relation til den dømtes tilknytning til gruppen.

Udtrykket ”gruppe af personer” skal forstås i overensstemmelse med udtrykkets anvendelse i straffelovens § 81 a. Som en gruppe anses derved ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer, f.eks. at personerne i gruppen som regel bliver alarmeret og instrueret via telefon- eller sms-kæder i forbindelse med bestemte voldelige eller truende begivenheder, som indtræffer.

Det forudsættes i den forbindelse, at gruppen for at være omfattet af den foreslåede bestemmelse ikke alene er opstået og fungerer i anledning af de forhold, der er til pådømmelse under den konkrete straffesag.

Personerne knyttet til den pågældende gruppe skal ”tilsammen stå bag omfattende og alvorlig kriminalitet”. Dette vil omfatte tilfælde, hvor de personer, som har tilknytning til gruppen, samlet set er dømt for lovovertrædelser af en sådan grovhed eller i et sådant omfang eller antal, at den samlede kriminalitet inden for gruppen må anses for omfattende og alvorlig. Dette gælder, uanset om de enkelte lovovertrædelser er begået af en eller flere personer, som har tilknytning til gruppen.

Ved vurderingen af, om de personer, som har tilknytning til gruppen, tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, vil der navnlig skulle lægges vægt på, om de pågældende er dømt for overtrædelser af straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller lov om våben og eksplosivstoffer. Øvrige lovovertrædelser vil dog efter omstændighederne også kunne tillægges vægt i denne vurdering. Der vil endvidere kunne lægges vægt på, om overtrædelserne har ført til idømmelse af ubetingede fængselsstraffe eller andre strafferetlige retsfølger af frihedsberøvende karakter. Det vil ligeledes skulle tillægges betydning, hvor lang tid der er gået, siden forholdene blev begået. Hvis forholdene er begået af personer, der må anses for ledende eller toneangivende figurer inden for gruppen, vil dette ligeledes skulle tillægges betydelig vægt.

Det er endvidere en betingelse for at give opholdsforbud efter den foreslåede § 79 a, stk. 1, 2. pkt., at den dømte har ”tilknytning” til den pågældende gruppe af personer. Begrebet ”tilknytning” indebærer, at den pågældende skal have et tilhørsforhold til gruppen som sådan. Det blotte bekendtskab med enkeltpersoner fra den pågældende gruppe falder således uden for den foreslåede bestemmelses anvendelsesområde.

Opholdsforbud kan gives til personer, uanset om den pågældende i gruppens egen selvforståelse er fuldgældigt medlem eller har status som f.eks. ”prospect”, ”supporter”, ”hangaround” eller ”probationary”. Det afgørende er, at den dømte har den beskrevne tilknytning til gruppen.

At en lovovertrædelse skal have ”relation til den dømtes tilknytning til gruppen” indebærer, at opholdsforbud ikke kan idømmes i sager, hvor lovovertrædelsen ikke har nogen sammenhæng med den pågældendes tilknytning til gruppen. Som mulige eksempler kan nævnes vold eller voldtægt, der eksempelvis er begået i et parforhold, uden at det har nogen sammenhæng med den dømtes tilknytning til den pågældende gruppe.

2.1.3.4. Et opholdsforbud indebærer, at den dømte ikke må færdes eller opholde sig i et eller flere nærmere afgrænsede områder, hvor den pågældende lovovertrædelse er begået, eller hvor den gruppe af personer, som den domfældte er tilknyttet, opholder sig.

Udtrykket ”færdes eller opholde sig” skal forstås på samme måde som i straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, om opholdsforbud for navnlig visse seksualforbrydelser. Færden eller ophold omfatter således enhver fysisk tilstedeværelse inden for det pågældende område, herunder at passere igennem området. Et opholdsforbud vil således indebære, at den blotte tilstedeværelse i det pågældende område uden politiets tilladelse, jf. herom nedenfor pkt. 2.1.3.7, vil udgøre en overtrædelse, selv om der er tale om helt kortvarige ophold.

Et opholdsforbud skal som udgangspunkt omfatte den eller de kommuner, hvor den pågældende lovovertrædelse er begået. Herudover kan der gives et opholdsforbud i den eller de kommuner, hvor den gruppe af personer, jf. § 81 a eller det foreslåede § 79 a, stk. 1. 2. pkt., som den dømte er tilknyttet, opholder sig.

I vurderingen af den nærmere afgrænsning af opholdsforbuddet, herunder om forbuddet skal omfatte mere end én kommune, f.eks. både den kommune, hvor forholdet er begået, og den kommune, hvor gruppen opholder sig, vil der navnlig skulle lægges vægt på karakteren, omfanget og grovheden af den begåede kriminalitet.

Der vil endvidere skulle lægges afgørende vægt på, hvor forbuddet mest effektivt forhindrer, at den pågældende genoptager sine kriminelle aktiviteter.

Er der tale om mindre alvorlig kriminalitet, som f.eks. alene har givet anledning til en kortere ubetinget fængselsstraf, og vurderes et geografisk bredt fastlagt forbud dermed ikke at stå i rimeligt forhold til den begåede kriminalitet, kan opholdsforbuddet indskrænkes geografisk til et eller flere mindre områder, som ikke hindrer den dømtes sædvanlige ophold og færden de steder, hvor den dømte har sin bopæl og sine sædvanlige legitime gøremål, men som hindrer den dømte i at opholde sig og færdes, hvor den eller de pågældende lovovertrædelser er begået, og/eller hvor den gruppe af personer, som den dømte er tilknyttet, opholder sig.

Den præcise afgrænsning af opholdsforbuddet vil i øvrigt afhænge af en konkret proportionalitetsvurdering.

2.1.3.5. Det foreslås, at opholdsforbud gives på tid fra 1 til 10 år regnet fra endelig dom.

Den tidsmæssige udstrækning af opholdsforbuddet vil skulle afhænge af de konkrete omstændigheder i sagen. Opholdsforbuddets længde skal således afspejle den begåede kriminalitet, herunder grovheden og omfanget af denne kriminalitet. Der bør herved lægges afgørende vægt på længden af den idømte straf eller karakteren af den foranstaltning mv., som idømmes.

Ved fængsel i indtil 1 år eller ved foranstaltninger efter straffelovens § 74 a forudsættes opholdsforbuddet som udgangspunkt fastsat til mellem 1 og 4 år. Ved fængsel i mere end 1 år, men ikke over 4 år, eller ved foranstaltninger efter straffelovens §§ 68 og 69 forudsættes opholdsforbuddet som udgangspunkt fastsat til mellem 3 og 6 år. I sager,

hvor den idømte fængselsstraf er på mere end 4 år, men ikke over 8 år, forudsættes opholdsforbuddet som udgangspunkt fastsat til mellem 5 og 8 år. Ved fængsel i 8 år eller derover eller ved forvaring efter straffelovens § 70 forudsættes opholdsforbuddet som udgangspunkt fastsat til mellem 7 og 10 år.

Fastsættelsen af længden af opholdsforbuddet vil i øvrigt bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det ovenfor anførte vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning (inden for den fastsatte ramme på 1 til 10 år), hvis der i den konkrete sag foreligger skærpene eller formildende omstændigheder.

En person, der er idømt et opholdsforbud, kan ved en senere dom idømmes yderligere opholdsforbud, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Et sådant yderligere opholdsforbud får ligeledes virkning fra endelig dom, og der er ikke noget til hinder for, at der er et geografisk og/eller tidsmæssigt overlap mellem flere idømte opholdsforbud.

Det foreslås, at ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter forlænges opholdsforbuddet tilsvarende.

Ordningen indebærer, at et opholdsforbud forlænges i tid i den periode, hvor den dømte udstår den fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, som blev idømt sammen med opholdsforbuddet, samt forlænges i tid med den periode, hvor den dømte udstår øvrige fængselsstraffe eller andre strafferetlige retsfølger af frihedsberøvende karakter, når udståelsen finder sted, mens et opholdsforbud har virkning.

2.1.3.6. Det foreslås, at den dømte 3 år efter løsladelsen eller udskrivningen kan forlange, at anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet om forbuddets opretholdelse for retten. Når særlige omstændigheder taler for det, kan justitsministeren dog tillade, at indbringelse for retten sker tidligere.

Ved vurderingen af, om forbuddet bør ophæves, vil der navnlig skulle lægges vægt på, om den dømte eksempelvis har gennemført et exit-forløb og har forladt det kriminelle miljø og i øvrigt ikke har begået ny kriminalitet.

2.1.3.7. Der kan være særlige tilfælde, hvor en person, der er idømt et opholdsforbud, har et særligt anerkendelsesværdigt formål med at færdes eller opholde sig i det område, som forbuddet vedrører.

I visse tilfælde følger det af Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), at der skal være mulighed for konkret at gøre undtagelse fra et idømt opholdsforbud, jf. nærmere herom nedenfor pkt. 2.1.4.

Det foreslås på den baggrund, at politiet kan meddele tilladelse til færdens eller ophold i et område omfattet af et opholdsforbud, hvis det af særlige grunde må anses for beføjet. Det foreslås endvidere, at justitsministeren ved en bekendtgørelse fastsætter nærmere regler om sådanne tilladelser.

...

2.1.4. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Efter artikel 2, stk. 1, i 4. Tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) skal enhver, der lovligt befinder sig på en stats område, have ret til inden for dette område at færdes frit og til frit at vælge sit opholdssted. Denne ret er dog ikke absolut. Efter artikel 2, stk. 3, kan der gøres indgreb i retten, når indgrebet er i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund (krav om proportionalitet) af hensyn til den nationale sikkerhed eller den offentlige tryghed, for at opretholde den offentlige orden, for at forebygge forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

Det foreslåede opholdsforbud indebærer et forbud mod at færdes og opholde sig i et eller flere nærmere afgrænsede områder i en periode fra 1 til 10 år regnet fra endelig dom med forlængelse ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. Opholdsforbuddet udgør dermed et indgreb i den dømtes ret til bevægelses- og opholdsfrihed.

Opholdsforbuddet har til formål at styrke indsatsen mod rocker- og bandekriminalitet ved at fjerne den pågældende fra det eller de områder, hvor personen har begået kriminalitet, eller hvor gruppen, som kriminaliteten er begået i tilknytning til, opholder sig. Opholdsforbuddet skal sikre, at den pågældende ikke efter løsladelse umiddelbart genoptager sin kriminelle tilværelse i tilknytning til gruppen i de områder, hvor den pågældende tidligere har begået kriminalitet, eller hvor gruppen holder til. Forslaget vil således varetage hensynene til den offentlige tryghed, opretholdelse af den offentlige orden, forebyggelse af forbrydelse og hensynet til at beskytte andres rettigheder og friheder.

Justitsministeriet vurderer, at forslaget ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at varetage de nævnte hensyn.

Ministeriet har herved lagt vægt på, at opholdsforbuddet, herunder den tidsmæssige og geografiske udstrækning af forbuddet, idømmes af domstolene på baggrund af en konkret vurdering, og at forbuddet idømmes som led i en straffedom for alvorlig kriminalitet, som har baggrund i en voldelig konflikt mellem grupper, eller for kriminalitet, som har relation til den pågældendes tilknytning til en gruppe, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet. Der gør sig i sådanne alvorlige sager om bl.a. rocker- og bandekriminalitet særligt tungtvejende hensyn gældende til at mindske risikoen for recidiv og negativ resocialisering og til at beskytte omgivelserne mod de store gener, som kriminaliteten genererer. Der er herved lagt vægt på, at der er en direkte sammenhæng mellem forbuddets geografiske udstrækning og det eller de steder, hvor kriminaliteten er begået, eller hvor den gruppe, som kriminaliteten har tilknytning til, opholder sig. Opholdsforbuddet må af samme årsag anses for egnet til at varetage hensynene bag forbuddet, da den pågældende fjernes fra områderne.

Ministeriet har endvidere lagt vægt på, at forbuddet ikke indskrænker den dømtes bevægelses- og opholdsfrihed ud over i den eller de konkrete kommuner eller de byer eller bydele, som omfattes af opholdsforbuddet, og dermed muligheden for i øvrigt at opretholde et almindeligt liv.

Ministeriet har desuden tillagt det vægt, at politiet kan meddele konkrete tilladelser til færden eller ophold i et område omfattet af et opholdsforbud, hvis det af særlige grunde må anses for beføjet, og at tilladelsesordningen forudsættes administreret således, at der træffes afgørelse om at meddele tilladelse, når Danmarks internationale forpligtelser,

herunder EMRK, kræver dette, eller når det vil være nødvendigt, for at den dømte kan opfylde visse lovbestemte pligter.

Der er også lagt vægt på, at den pågældende kan forlange nødvendigheden af forbuddets fortsatte opretholdelse indbragt for retten.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at forslaget kan gennemføres inden for rammerne af artikel 2 i 4. Tillægsprotokol til EMRK.

Et idømt opholdsforbud kan efter omstændighederne gribe ind i andre rettigheder end bevægelses- og opholdsfriheden, som også er beskyttet af Danmarks internationale forpligtelser, herunder EMRK. Det kan bl.a. være adgangen til sundhedsydelser, som efter omstændighederne kan være beskyttet af EMRK artikel 2 eller artikel 8, retten til privat- og familieliv, som er beskyttet af EMRK artikel 8, og retten til forsamlings- og foreningsfrihed, som er beskyttet af EMRK artikel 11. Som anført ovenfor under pkt. 2.1.3.7 tager den foreslåede tilladelsesordning højde for, at der konkret kan foreligge sådanne tungtvejende hensyn, at der skal meddeles tilladelse til, at den pågældende kan opholde sig i det område, som forbuddet vedrører. Tilladelsesordningen forudsættes som anført administreret således, at der træffes afgørelse om at meddele tilladelse, når Danmarks internationale forpligtelser, herunder EMRK, kræver dette. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til den foreslåede § 79 a, stk. 3, om den foreslåede tilladelsesordning.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at opholdsforbuddet kan gennemføres inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder EMRK. Det bemærkes i den sammenhæng, at Justitsministeriet ikke er bekendt med praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol om forholdet mellem adgangen til at give opholdsforbud efter artikel 2 i 4. Tillægsprotokol og retten til familieliv efter EMRK artikel 8 i en situation, hvor der gives et opholdsforbud for et område, hvor en person har bopæl sammen med sin familie.”

Bemærkningerne til § 79 a i samme lovforslag indeholder en beskrivelse af betingelserne for at idømme opholdsforbud, som i det væsentlige svarer til beskrivelsen i lovforslagets almindelige bemærkninger. Om den geografiske udstrækning af et opholdsforbud fremgår bl.a. (a.st., s. 17 f.):

”...

Det vil navnlig bero på et politifagligt skøn, hvor en gruppe af personer anses for at opholde sig. I den forbindelse vil der bl.a. kunne lægges vægt på politiets observationer, ransagninger, afhøringer mv. Det er ikke kun gruppens formelle opholdssted i form af et klubhus mv., der skal anses som gruppens opholdssted. Også steder eller områder, hvor gruppen i praksis samles og f.eks. udøver negativ påvirkning, herunder i form af kriminalitet, vil skulle anses som gruppens opholdssted.

I vurderingen af den nærmere afgrænsning af opholdsforbuddet, herunder om forbuddet skal omfatte mere end én kommune, f.eks. både den kommune, hvor forholdet er begå-

et, og den kommune, hvor gruppen opholder sig, vil der navnlig skulle lægges vægt på karakteren, omfanget og grovheden af den begåede kriminalitet, herunder om den begåede kriminalitet har forbindelse til en konflikt mellem forskellige grupper, f.eks. hvor der bliver kæmpet om territoriet i forhold til hashhandel.

Der vil endvidere skulle lægges afgørende vægt på, hvor forbuddet mest effektivt forhindrer, at den pågældende genoptager sine kriminelle aktiviteter.

Hvis der er tale om en geografisk stor kommune med en eller flere større byer eller en kommune, der hovedsageligt består af tæt bebyggede områder, og hvor det er tydeligt, at den pågældendes kriminalitet og/eller gruppe hører til i en bestemt by eller bydel, kan retten i stedet for hele kommunen begrænse opholdsforbuddet til alene en eller flere byer eller bydele, hvis en bredere udstrækning konkret vurderes ikke at stå i rimeligt forhold til den begåede kriminalitet. Der kan endvidere gives et opholdsforbud, der alene omfatter dele af to kommuner, hvis f.eks. gruppen opholder sig omkring og eventuelt på begge sider af kommunegrænsen.

...”

Herudover er anført bl.a. følgende i bemærkningerne til § 79 a (a.st., s. 16 f.):

”Vurderingen af, om den dømte har tilknytning til gruppen i bestemmelsens forstand, beror i første række på et politifagligt skøn.

I den forbindelse vil der bl.a. kunne lægges vægt på, om personen er iagttaget i forbindelse med gruppens arrangementer eller har båret beklædning, udsmykning eller lignende med symboler eller tekst med tilknytning til den pågældende gruppe. Der vil også kunne lægges vægt på, om personen i gentagne tilfælde er iagttaget sammen med andre personer tilknyttet gruppen. På samme måde vil eksempelvis tatoveringer og tilkendegivelser, herunder på sociale medier eller lignende, kunne indgå i vurderingen af den pågældendes tilknytning til gruppen. Der vil endvidere kunne lægges vægt på eventuelt materiale tilhørende gruppen, f.eks. dokumenter, bøger, regnskaber, medlemslister, telefonlister, indbetalinger, fotos, videoer mv., der viser, at personen har en tilknytning til den pågældende gruppe af personer. Herudover vil der også kunne lægges vægt på, om den pågældende er dømt for at have begået strafbare forhold sammen med andre personer tilknyttet gruppen.

...

Det er ikke muligt præcist at angive, hvornår en lovovertrædelse har relation til den dømtes tilknytning til gruppen. Det vil bero på en konkret vurdering af den begåede lovovertrædelse, herunder af overtrædelsens karakter, hvor den er foretaget, og om den er begået sammen med andre, der har tilknytning til gruppen. Det må antages, at der i mange tilfælde vil være tale om kriminalitet i form af organiseret hashhandel, besiddelse af våben, vidnetrusler, afpresning i form af beskyttelsespenge og personfarlig kriminalitet, herunder grov vold.

...

Et opholdsforbud indebærer efter den foreslåede § 79 a, stk. 2, at den dømte ikke må færdes og opholde sig i et eller flere nærmere afgrænsede områder, hvor den pågælden-

de lovovertrædelse er begået, eller hvor den gruppe af personer, jf. § 81 a eller § 79 a, stk. 1, 2. pkt., som den domfældte er tilknyttet, opholder sig.

...

Det er imidlertid ikke tilsigtet, at et opholdsforbud skal være til hinder for færden og ophold, der udelukkende skyldes nødsituationer, herunder den pågældendes eller dennes nærmeste pårørendes akutte henvendelse til et hospital.

Den pågældende vil straks skulle forlade området, når nødsituationen er afsluttet. Forsat færden eller ophold efter dette tidspunkt vil være en overtrædelse af opholdsforbuddet.”

Højesterets begrundelse og resultat

T er dømt for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 3, jf. stk. 1, nr. 1, ved ud for Brøndbytoften 11 i Brøndby under særligt skærpene omstændigheder at have besiddet en skarpladt pistol. Han er endvidere dømt for besiddelse af ulovlige dopingmidler til eget brug og to peberspray. Straffen er fastsat til fængsel i 2 år og 6 måneder.

For Højesteret angår sagen, om T skal idømmes opholdsforbud i medfør af straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., og i givet fald den geografiske og tidsmæssige udstrækning heraf.

Betingelserne i § 79 a, stk. 1, 2. pkt.

Efter straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., kan den, som idømmes ubetinget fængselsstraf for overtrædelse af bl.a. straffeloven, og som har tilknytning til en gruppe personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, ved dommen gives opholdsforbud, når overtrædelsen har relation til den dømtes tilknytning til gruppen.

Den fængselsstraf på 2 år og 6 måneder, som T er idømt, er begrundet i overtrædelsen af straffelovens § 192 a. Kravet i lovforarbejderne om, at den lovovertrædelse, der er omfattet af § 79 a, stk. 1, 2. pkt., i sig selv ville have medført en ubetinget frihedsstraf af mindst 3 måneders varighed, er således opfyldt. Som anført af landsretten har T selv forklaret, at han er tilknyttet rockergruppen Bandidos MC som ”hangaround”, hvilket også er politiets vurdering på grundlag af observationer af hans færden. Bandidos udgør en ”gruppe af personer” i § 79 a, stk. 1, 2. pkt.’s forstand, og Højesteret tiltræder, at T på baggrund af de foreliggende oplysninger har tilknytning til ”en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet”. Landsretten har lagt til grund, at han blev anholdt med våbnet på en parkeringsplads i nærheden af Mexigangs klublokaler, hvor hans bil var parkeret, og at

Mexigang er en støttegruppe til Bandidos. Henset hertil tiltræder Højesteret, at hans besiddelse af den skarpladte pistol havde relation til hans tilknytning til Bandidos.

Højesteret tiltræder herefter, at betingelserne i straffelovens § 79 a, stk. 1, 2. pkt., for at idømme T opholdsforbud er opfyldt.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Ved vurderingen af, om der i medfør af straffelovens § 79 a skal idømmes opholdsforbud og i givet fald den geografiske og tidsmæssige udstrækning heraf, skal der tages stilling til, om et forbud i det konkrete tilfælde vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK). Som anført i forarbejderne vil dette navnlig omfatte en vurdering af forholdet til artikel 2 i 4. Tillægsprotokol til EMRK om bevægelses- og opholdsfrihed, men et opholdsforbud vil efter omstændighederne også kunne gribe ind i andre rettigheder, som er beskyttet efter EMRK.

Efter artikel 2, stk. 1, skal enhver, der lovligt befinder sig på en stats område, inden for dette have ret til at færdes frit og til frit at vælge sit opholdssted. Det fremgår af artikel 2, stk. 3, at der kan gøres indgreb i bevægelsesfriheden, hvis det er i overensstemmelse med loven, og hvis det er nødvendigt af hensyn til bl.a. den offentlige tryghed, opretholdelse af den offentlige orden, forebyggelse af forbrydelse og hensynet til at beskytte andres rettigheder og friheder.

Efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis omfatter artikel 2 i 4. Tillægsprotokol til EMRK en myndigheds påbud til en person om ikke at opholde sig på et bestemt sted, jf. bl.a. dom af 4. juni 2002 i sag 33129/96 (Oliviera mod Nederlandene), præmis 39. Af Domstolens praksis følger endvidere, at begrænsninger i bevægelsesfriheden kan være retfærdiggjort som led i forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet, f.eks. som en præventiv foranstaltning vedrørende en person, der er mistænkt eller dømt for kriminalitet, og hvor formålet er at modvirke yderligere kriminalitet, jf. bl.a. dom af 22. februar 1994 i sag 12954/87 (Raimondo mod Italien), præmis 39, og dom af 6. april 2000 i sag 26772/95 (Labita mod Italien), præmis 195. Der ses ikke at være domme fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, som tager stilling til spørgsmålet om proportionaliteten af indgreb i bevægelsesfriheden i tilfælde som det foreliggende, men det kan udledes af praksis, at der skal foretages en konkret

og individuel vurdering af og begrundelse for indgrebets nødvendighed. Der kan bl.a. henvises til dom af 10. februar 2011 i sag 30943/04 (Nalbantski mod Bulgarien), præmis 64-66.

Ved vurderingen af proportionaliteten af et opholdsforbud, herunder dets geografiske og tidsmæssige udstrækning, må der navnlig lægges vægt på karakteren, omfanget og grovheden af den aktuelle kriminalitet og eventuel tidligere relevant kriminalitet samt på den dømtes personlige forhold, herunder familiemæssige og erhvervmæssige forhold.

Afgrænsningen af opholdsforbuddet

Landsretten har idømt opholdsforbud vedrørende et afgrænset område af Brøndby Kommune og Rødovre Kommune, hvori Mexigangs klublokaler og Café Sixpence er beliggende, og på de adresser, hvor Bandidos' øvrige klubhuse i Danmark er beliggende.

Efter § 79 a, stk. 2, kan et opholdsforbud omfatte forbud mod at færdes og opholde sig i et eller flere nærmere afgrænsede områder, hvor den pågældende lovovertrædelse er begået, eller hvor den gruppe af personer, som den domfældte er tilknyttet, opholder sig.

Efter lovforarbejderne er udgangspunktet, at et opholdsforbud skal omfatte den kommune, hvor lovovertrædelsen er begået. I en kommune med tæt bebyggede områder kan et opholdsforbud dog begrænses til en eller flere bydele, hvor det er tydeligt, at den pågældende kriminalitet eller gruppe hører til, og hvor en bredere udstrækning konkret vurderes ikke at stå i rimeligt forhold til den begåede kriminalitet. Den præcise afgrænsning af opholdsforbuddet vil i øvrigt afhænge af en konkret proportionalitetsvurdering.

T er som nævnt idømt 2 år og 6 måneders fængsel for besiddelse af en skarpladt pistol på offentligt tilgængeligt sted, nærmere bestemt i nærheden af støttegruppen Mexigangs klublokaler, som er beliggende i Brøndby Kommune (Brøndbyøster). Efter det oplyste anvender Bandidos MC Copenhagen, som T er tilknyttet, nu samme klublokaler som Mexigang. Højesteret lægger efter sagens oplysninger endvidere til grund, at Bandidos MC Copenhagen og Mexigang benytter Café Sixpence, der ligeledes er beliggende i Brøndbyøster, som mødested.

T har ikke relevante forstraffe. Han er udlært murer. Han har samlever og en søn på et år, og de bor efter det oplyste i en lejlighed i XX i Rødovre. Lejligheden ligger tæt på, men ikke inden for det område, som der er spørgsmål om at forbyde T at færdes eller opholde sig i. Et opholdsforbud vil således ikke hindre ham i efter løsladelsen at opholde sig sammen med sin samlever og deres søn i lejligheden, og det vil ikke hindre ham i at udøve aktiviteter, herunder erhvervsmæssige aktiviteter, andre steder end det område, som et opholdsforbud vil omfatte.

Under hensyn til at formålet med opholdsforbuddet er at forebygge, at T efter sin løsladelse genoptager sine kriminelle aktiviteter i tilknytning til Bandidos, tiltræder Højesteret efter en konkret proportionalitetsvurdering, at forbuddet skal afgrænses som sket ved landsrettens dom, dog med den præcisering, at forbudszonen – udover de veje, som er angivet i landsrettens dom – tillige afgrænses af Tårnvej. Højesteret har herved ligesom landsretten taget hensyn til den indskrænkning af hans bevægelsesfrihed, som et opholdsforbud omfattende hele Brøndby Kommune ville indebære, og at der heller ikke for Højesteret er anført en begrundelse for, at det af kriminalitetsforebyggende årsager skulle være nødvendigt at udstrække forbuddet til andre bydele i kommunen.

Højesteret tiltræder endvidere efter en konkret proportionalitetsvurdering, at opholdsforbuddet skal omfatte Bandidos' øvrige klubhuse i Danmark. Der er herved lagt vægt på, at forbuddet skal forebygge, at han genoptager sine kriminelle aktiviteter i tilknytning til Bandidos ved at skifte til en anden Bandidos-afdeling eller i øvrigt ved at komme i andre klubhuse tilhørende Bandidos-afdelinger her i landet. Endvidere er der lagt vægt på, at forbuddet mod at komme på bestemt angivne adresser kun i meget begrænset omfang indebærer indskrænkninger i Ts bevægelsesfrihed.

For så vidt angår anklagemyndighedens præciserende påstand vedrørende Bandidos' klubhuse i Randers og Holbæk bemærkes, at anklagemyndighedens påstand i såvel byretten som landsretten har været rettet mod samtlige Bandidos-afdelingers klubhuse her i landet. Antallet af afdelinger er ikke udvidet som følge af anklagemyndighedens præciserende påstand, og T har ikke haft indsigelser mod de konkrete, nye adresseangivelser.

På denne baggrund finder Højesteret det ubetænkeligt at tage anklagemyndighedens præciserende påstand til følge, således at opholdsforbuddet på adressen Havrevej 5, 8920 Randers

NV, erstattes af et forbud på adressen Bogensevej 6, 8940 Randers SV, og opholdsforbuddet på adressen Østerstræde 4, 4300 Holbæk, erstattes af et forbud på adressen Labæk 32, 1., lejlighed F, 4300 Holbæk.

Et opholdsforbud gives på tid fra et til 10 år regnet fra endelig dom, jf. § 79 a, stk. 4. Efter forarbejderne forudsættes opholdsforbuddet ved fængsel i mere end et år, men ikke over fire år, som udgangspunkt fastsat til mellem tre og seks år. Under hensyn hertil og henset til længden af den idømte fængselsstraf finder Højesteret, at opholdsforbuddet passende er fastsat til 4 år og 6 måneder fra endelig dom. Højesteret bemærker herved, at det følger af straffelovens § 79 a, stk. 4, 2. pkt., at ved udståelse af bl.a. fængselsstraf forlænges opholdsforbuddet tilsvarende.

T er kun dømt for et enkelt forhold af banderelateret kriminalitet, men forholdet er af grov karakter. Opholdsforbuddet kan vare frem til 2025, men det gælder kun i begrænsede områder, ligesom det ikke medfører væsentlige indskrænkninger i Ts familie- og arbejdsliv. På denne baggrund finder Højesteret efter en samlet vurdering, at idømmelse af opholdsforbud med den nævnte geografiske og tidsmæssige udstrækning ikke vil være i strid med artikel 2 i 4. Tillægsprotokol til EMRK. De øvrige påberåbte konventionsbestemmelser kan ikke føre til et andet resultat.

Højesteret bemærker, at det følger af § 79 a, stk. 5, at T tre år efter løsladelsen kan forlange nødvendigheden af forbuddets opretholdelse indbragt for retten, og at dette med justitsministerens tilladelse også kan ske på et tidligere tidspunkt, når særlige omstændigheder taler for det.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom med de ændringer, at opholdsforbuddet vedrørende Hvidovre Kommune og Københavns Kommune udgår, at opholdsforbuddet i Brøndby Kommune og Rødovre Kommune tillige afgrænses af Tårnvej, at opholdsforbuddet på adressen Havrevej 5, 8920 Randers NV, erstattes af et forbud på adressen Bogensevej 6, 8940 Randers SV, og at opholdsforbuddet på adressen Østerstræde 4, 4300 Holbæk, erstattes af et forbud på adressen Labæk 32, 1., lejlighed F, 4300 Holbæk.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med de ændringer, at opholdsforbuddet vedrørende Hvidovre Kommune og Københavns Kommune udgår, at opholdsforbuddet i Brøndby Kommune og Rødovre Kommune tillige afgrænses af Tårnvej, at opholdsforbuddet på adressen Havrevej 5, 8920 Randers NV, erstattes af et forbud på adressen Bogensevej 6, 8940 Randers SV, og at opholdsforbuddet på adressen Østerstræde 4, 4300 Holbæk, erstattes af et forbud på adressen Labæk 32, 1., lejlighed F, 4300 Holbæk.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.